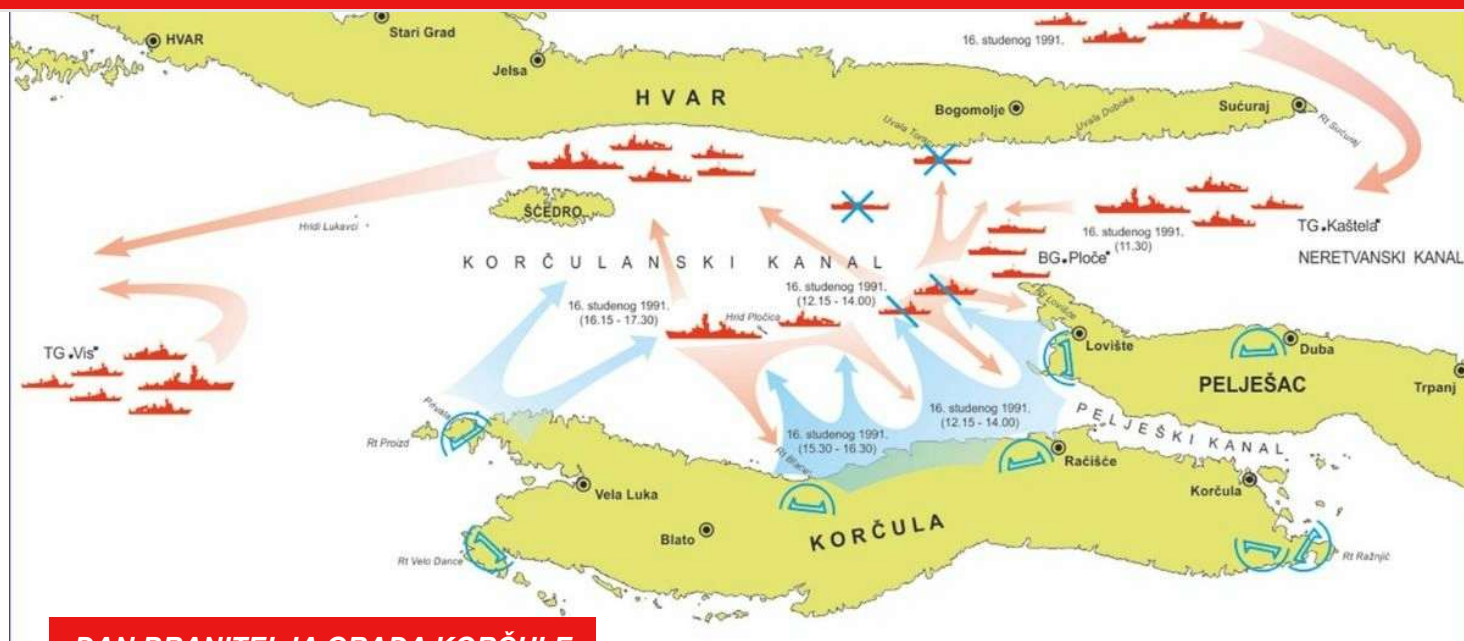




16. STUDENOG Na današnji dan izvojevana je prva službena pobjeda u Domovinskom ratu, znate li gdje?

Dora Lozica

🕒 16. studenoga 2025.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!



Danas je jedan od najvažnijih datuma moderne hrvatske povijesti, 16. studenog 1991. godine Hrvatska ratna mornarica izvojevala je prvu službenu pobjedu Domovinskog rata i to u Korčulanskom kanalu, a na današnji se datum obilježava i Dan branitelja Grada Korčule.

Korčulani se živo sjećaju 16. studenog 1991. godine kad je u Korčulanskom kanalu razbijena treća pomorska blokada Jugoslavenske ratne mornarice koja je trajala punih 28 dana. Ključna imena te bitke su Korčulani, danas umirovljeni pukovnik Željko Seretinek te umirovljeni zapovjednik bojnog broda i zapovjednik obrane otoka Korčule Tomislav Katić, ali i svi otočni dragovoljci koji su pokazali izvanrednu hrabrost ne samo na otoku, već i kasnije, na širem dubrovačkom, ratnom području.

Koliko je ta pobjeda bila važna, u trenucima kad su hrvatske vojne snage na kontinentu brojile gubitke i bilježila povlačenja te u trenucima kad su vukovarski heroji shvatili da je pad grada blizu, otočani će shvatiti tek u kasnije. Godinama nakon rata, 16. studenoga obilježavao se na cijelom otoku, jedinice lokalne samouprave izmjenjivale su se organiziranjem programa, no s godinama je običaj utihnuo.

Domovinskog rata, Dana sjećanja na Vukovar i Skabrnju te Dana branitelja Grada Korčule, u Centru za kulturu Korčula danas će se prikazati hrvatsko-američki ratni film **260 dana**. Projekciju organizira Grad Korčula i sve otočne udruge proizašle iz Domovinskog rata, a prije filma otvorit će se i prigodna izložba “**Ratni put korčulanske postrojbe**”, postavljena u atriju Centra za kulturu. Film, nastao prema autobiografskom romanu Marijana Gubine i u režiji Jakova Sedlara uz scenaristički nadzor Barryja Morrowa, kroz osobnu i izravnu perspektivu donosi jedno od najpotresnijih ratnih svjedočanstava iz novije hrvatske povijesti.

Zašto baš 16. studenog?

Priča o velikoj pobjedi započela je nekoliko mjeseci ranije, u travnju 1991. kad je Krizni štab započeo organizirano izmještanje kompletne vojne evidencije na sigurne lokacije na području Općine Korčula. Općina Korčula tad je obuhvaćala cijeli otok te jugozapadni dio Pelješca od Mokala do Orebića. Na otoku su se već osjećale ratne tenzije i većina dragovoljaca se prijavljivalo u postrojbe civilne ili narodne zaštite.

Poziv na prvo postrojavanje organizirane vojne postrojbe Korčule bio je neformalan, ljudi su bili usmeno obaviješteni putem kurira, ali je odaziv bio stopostotan! Tog vrućeg 9. kolovoza 1. satnija postrojila se u Orebiću, 2. u Žrnovu, a u naredna dva dana postrojile su se 3. i 4. u Blatu i Veloj Luci. Radilo se o bataljunu Zbora narodne garde s četiri teritorijalno raspoređene satnije i pratećim vodovima, zapovjedništvom, vodom veze, inženjerijskom vodom, diverzantskim vodom, sanitetskim vodom, intervencijskim vodom i vodom za logističku potporu. Prvo postrojavanje imalo je svrhu obavijestiti ljude gdje su raspoređeni, dati im naputke kako se ponašati, u to vrijeme jugovojska je još uvijek bila na otoku, a Hrvatska država nije postojala. Ono što je bilo jako mudro od tadašnje vlasti jest priznavanje svih činova bivše vojske, vodilo se računa o specijalnosti i obučenosti pa su satnije, uključujući i 2. Korčulansku bojnu, bile ozbiljno i profesionalno ustrojene bez obzira na to što se radilo o dragovoljcima. Atmosfera je bila odlična, osjećala se složnost i jedinstvo, pričaju nam sudionici tih događaja, u Hrvatskoj se već ozbiljno ratovalo i svi su bili spremni stati u obranu svojih obitelji, otoka i države.



Naoružavanje Korčule, Dubrovnika i Šibenika

odigrao je kapetan bojnog broda Tomislav Katić koji je tada bio na čelu svih postrojbi koje su sudjelovale u obrani otoka.

„U bivšem sustavu postojala je Narodna obrana, rezervni sastav tadašnje JNA, koja je imala moderno i ispravno naoružanje. To naoružanje je stajalo po brodogradilištima i skladištima diljem otoka, a JNA ih je uskoro povukla u vojna skladišta. Negdje u to vrijeme, bivši komandant Vučetić je bez objašnjenja sebe i obitelj iselio iz Korčule te mi telefonski javio kako sam od danas ja komandant korčulanskog garnizona. Bio je to presudan trenutak, uskoro smo započeli pregovore o vraćanju oružja, izmještanju vojnika iz kasarni diljem otoka i uvjeravanje zapovjednika da ne postupe kako im je naređeno iz Beograda. Bili su to mukotrpni pregovori, no 13. rujna smo uspjeli vratiti naoružanje koje je u tom trenutku bilo moderno i novo i bilo ga je puno. Naoružali smo sve naše postrojbe te smo slali pomoć diljem obale. Gradu Dubrovniku smo poslali 1200 cijevi i nekoliko desetaka tisuća metaka, pet topova, minobacače, pomoć smo slali i Šibeniku, Makarskoj, Hvaru i Mljetu, a naoružali smo i dio Pelješca koji tad nije pripadao Općini Korčula“. – prisjetio se Tomislav Katić.

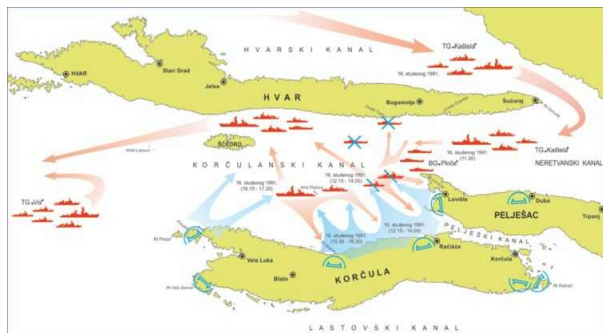
Zapovjednik Katić je s pukovnikom Željkom Seretinekom odigrao i ključnu ulogu u deblokiranju otoka Korčule. Osim što je umirovljeni pukovnik, Seretinek je bio i nastavnik topništva i balistike te povijesti Hrvatske ratne mornarice na Hvarskom vojnom učilištu u Splitu. U Zadru je završio vojnu akademiju, smjer topništvo, te je obnašao razne dužnosti u JNA do 91. kad se pridružuje Hrvatskoj vojsci. U vrijeme kad je Seretinek preuzimao zapovjedničke odgovornosti na otoku imao je tek 28 godina, a Tomislav Katić, također profesionalno obučeni vojnik sa završenom akademijom, 33 godine. O ratu govore vojnički, s malo emocija, u situacijama kad se ginulo razmišljali su što napraviti jer se to od njih očekivalo pa nisu imali vremena za strah. Iako su teoretski bili vrhunski educirani stratezi, rata zapravo u stvarnosti nikad nisu vidjeli do te sudbonosne 91. godine.

Topnička cijev uperena prema katedrali

Međutim, pokazali su izvanrednu hrabrost, ali i mudrost i vojničku lukavost. Samo zapovjednik Katić danas zna kako je uvjerio srpskog zapovjednika kasarne Pod sv. Antunom, s uperenim topničkim cijevima prema korčulanskoj starogradskoj jezgri, da ne postupi prema naredbama iz Beograda. Otok je bio u blokadi već 28 dana u potpunosti odsječen od ostatka države, a polako su nestajale zalihe hrane i goriva. Jugo-mornarica je tada bila respektabilna vojna sila, po broju ljudi i vojne tehnike i do deset puta jača nego Hrvatska ratna mornarica danas. No, kako navodi Seretinek, urušavala se iznutra. Osim što se dio ljudstva nije mirio s agresijom, okosnicu jugo-mornarice činili su Hrvati koji su je i napustili, a oni koji su zauzeli njihovo mjesto nisu bili naučeni na more. To se pokazalo presudnim prilikom razbijanja treće pomorske blokade u Korčulanskom kanalu.

Prva, druga i treća blokada

hrvatske divizije pogodile pet brodova iz šibenskih bitnica. Druga blokada razbijena je mjesec dana nakon, u listopadu. Vrlo sličan scenarij dogodio se u Zadru, general Mladić napada s kopna, a jugo-mornarica s mora. Zadrani su protuzračnim topovima malog kalibra pogodili tri broda te je blokada razbijena.



Šifra 888

Dan prije bitke u Korčulanskom kanalu, 15. studenog, razarač Split je u Bračkom kanalu otvorio paljbu na grad po kojem nosi ime što je prvi put ikad zabilježeno u ratnoj povijesti. Split je pretrpio ljudske žrtve i materijalnu štetu, no Obalne topničke bitnice Kašjuni i Šolta potopile su jedan patrolni brod jugo-mornarice, a razarač Split i topovnjača koja ga je pratila pretrpjele su oštećenja. Započeli su izvlačenje prema Visu dok su topnički položaji na Korčuli i Pelješcu već bili spremni strpljivo čekajući naredbu. Naredba je uskoro stigla, glasovita šifra 888 koja znači otvaranje vatre na neprijateljsku mornaricu.

„Šifra 888 stigla je u trenutku kad sam obilazio otok, odmah sam nazvao Tončija Gavranića, načelnika Općine Korčula, da pripremi ljude i pošalje ih u skloništa, nismo znali hoće li se uključiti njihova avijacija“, prisjetio se Katić najizazovnijih dana svoje karijere, ali i života.

Bitka pod zapovjedništvom Hrvatske ratne mornarice kojom je razbijena treća blokada započela je u podne 16. studenog u Korčulanskom kanalu. Zapovjednik Željko Seretinek pod svojom komandom imao je tada topove u trpanjskoj Dubi, Lovištu – zapadnom pelješkom rtu, Blacama kraj Blata i Privali kraj Vele Luke te za svaki slučaj i na Ražnjiću. Čak devet brodova jugo-mornarice napadalo je Lovište te je malo tko vjerovao u pozitivan ishod bitke. Osim toga, bitka je prema zapovjedi trebala biti završena do 18 sati kad je potpisano primirje na moru.

Viša, Božja sila

No, sile prirode odlučile su stati na stranu Hrvata, tog jutra na moru je bilo veliko nevrijeme, a Korčulu je obavila gusta magla. Korčulani su na jugo-mornaricu pucali iz ukupno pet topova od kojih samo jedan nije bio u kvaru. Topovi su datirali iz drugog svjetskog rata, jedan je bio bez nišanskih sprava, a s jednog su okidali uz pomoć grančice česvine i kamena. Kad su otvorili paljbu iz dva smjera, zapovjednici

„Nisam bio svjestan što smo tada napravili. Oslobodili smo 8.600 kilometara kvadratnih te unutarnje plovne puteve koji su nakon razbijanja blokade bili slobodni od Kraljevice do Pelješca. Nakon djelovanja izvukli smo se na rezervne položaje jer je postajala mogućnost napada iz zraka. Nismo se imali kad radovati“ -prisjetio se pukovnik Seretinek kraja bitke kojom je Hrvatskoj vraćen Jadran.



Daljnji put korčulanskih postrojbi

Nakon razbijanje pomorske blokade, ratne postrojbe tadašnje Općine Korčula su krajem 91. u Stonu pod zapovjedništvom Anta Bilića ustrojili stabilnu crtu obrane i zaustavile znatno nadmoćnijeg agresora. Upravo je studeni bio najgori mjesec za pješачku satniju, korčulanski dobrovoljci su po prvi put došli na stonsko ratište, nisu biliiskusni i imali su krive informacije. Bili su jedini na ratištu sa splitskim specijalcima koji su u to vrijeme imali puno gubitaka. Korčulani su doživjeli nekoliko kritičkih trenutaka kad su se bojali za živote, protivnik je bio u ofenzivi, bili su pod direktnom artiljerijskom vatrom. Zapovjednik Katić nam priznaje da su se u tim trenucima zahvaljivali Nijemcima jer su tijekom 2. svjetskog rata izgradili čvrste bunkere koji su im spasili živote. U toj je bitki poginuo zapovjednik orebičke grupe Tiho Antunović, korčulanska satnija je imala nekoliko ranjenih.



U svibnju 92. rame uz rame s pripadnicima elitnih gardijskih postrojbi Hrvatske vojske deblokirali su i zapadni dio poluotoka Pelješca te su sudjelovali u oslobađanju Dubrovačkog primorja. Mornarički odred i Domobranska bojna ratni put su nastavile po brdima Dubrovačkog zaleđa od Neretve pa sve do krajnjeg juga Republike Hrvatske gdje je obranom šireg područja poluotoka Prevlake MOMP Korčula dočekaokraj rata. U izvršenju ratnih zadaća kroz korčulanske postrojbe je tijekom Domovinskog rata prošlo oko 2000

nepristupačnom teritoriju.

Željko Seretinek u Domovinskom ratu je sudjelovao do samog kraja, prvo kao zapovjednik bitnice ZIS-eva 76 mm koja je sudjelovala u boju u Korčulanskom kanalu, zatim kao zapovjednik topničkog divizijuna na Pelješcu, a nakon toga kao zapovjednik Obalne topničke grupe Dubrovnik u čijem su se sastavu nalazile obalne topničke bitnice od Dubrovnika od Lastova. Za svoje je kasnije mirovne misije odlikovan i Redom hrvatskog pletera. Tomislav Katić je nastavio obnašati vojnu dužnost u vojno pomorskom sektoru za južni Jadran sve do umirovljenja.

FOTO: Veterani.info / UHDDR Korčula

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

